

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2018 i 2019

Memòria d'activitats

Durant els anys 2018 i 2019 l'activitat de l'entitat es va centrar en les activitats habituals, les respectives edicions del Premi Terenci Thos i Codina per a treballs de recerca de Batxillerat o el programa de Mataró Ràdio *El Racó. La tertúlia d'història del Grup d'Història del Casal*. S'organitzà l'11è Col·loqui Història a Debat que es va centrar en el tema *Mataró, història i patrimoni*, en el marc de l'any europeu del patrimoni.

Es va participar en activitats conjuntes com el Dia Nacional de l'Exili i la Deportació que, des del 2018, impulsa l'entitat, i en comissions ciutadanes com la Comissió Peiró, que també promovem, o la de l'any Fabra. S'ha col·laborat en l'edició i difusió de la col·lecció de llibres «La Vall de Cabrera de Mar, patrimoni en 3D». I es va editar el núm. 97 de la *Revista Felibrejada*, un número monogràfic que incloïa les ponències i les comunicacions de l'11è Col·loqui Història a Debat.

L'any 2019 va ser un any trist per a l'entitat degut a la pèrdua de l'historiador i membre del Grup d'Història del Casal, Josep M. Roqué i Margenat (1941-2019). Igualment també ens ha deixat Guillermina Peiró i Olives (1924-2019), una figura extraordinària amb qui vam compartir moments entranyables de lluita per la recuperació de la memòria del seu pare Joan Peiró i Belis.

CONFERÈNCIES, TERTÚLIES I PRESENTACIONS

4 d'octubre de 2018

Presentació del llibre *La vall de Cabrera de Mar a l'antiguitat, ibers i romans. Patrimoni en 3D*

El Grup d'Història del Casal col·labora en l'edició de la col·lecció de llibres «La vall de Cabrera de Mar, patrimoni en 3D» impulsada per Josep M. Rovira, membre de l'entitat, amb l'elaboració de continguts a través d'alguns dels seus membres i promovent i donant suport al projecte.

El llibre va ser coordinat per Josep Maria Rovira, que és membre del Grup d'Història del Casal. L'equip redactor el formen els també membres del Grup, Rosa Isabel Garí, Josep Viñals, Joan Francesc Clariana i el mateix Rovira, que és l'autor de les il·lustracions en 3D. Durant l'acte, celebrat a la llibreria Buc de Llibres de Mataró, van intervenir Jaume Vellvehí, president del Grup d'Història del Casal, que explicà la implicació de l'entitat en el projecte i en la defensa i divulgació del patrimoni de Cabrera de Mar i va qualificar el llibre com un gran projecte de divulgació que difícilment podem trobar en el món de l'arqueologia. Per la seva banda el crític d'art Pere Pascual va destacar el valor de la imatge com a mitjà transmissor d'informació i molt més enllà de la tècnica. Al seu torn Rovira va defensar la necessitat del retorn a la ciutadania del patrimoni en què treballen els especialistes, patrimoni

que sovint queda relegat a l'erudició. Un retorn en definitiva que passa ineludiblement per la divulgació i la didàctica que és on cal situar el llibre. Josep Maria Rovira explicà també que el projecte va més enllà del llibre presentat en aquesta ocasió, ja que es preveu un segon volum dedicat en aquest cas al castell de Burriac. Participació: 21 persones.

2019

Presentació del llibre *La vall de Cabrera de Mar a l'època medieval. El castell de Burriac. Patrimoni en 3D*

El Grup d'Història del Casal col·labora en l'edició del llibre, que és el segon de la sèrie, amb l'elaboració de continguts a través d'alguns dels seus membres i promovent i donant suport al projecte.

[26 de setembre 2019] Presentació a Mataró

El dijous 26 de setembre es va presentar en la llibreria Buc de llibres (carrer Sant Josep, 17, Mataró) el llibre, *La vall de Cabrera de Mar a l'època medieval. El castell de Burriac. Patrimoni en 3D*. La presentació anà a càrrec de , Jaume Vellvehí, en representació del Grup d'Història del Casal i coautor, Joan Francesc Clariana, arqueòleg i coautor i Pere Pascual, crític d'art.

En la seva intervenció, Josep M. Rovira va destacar les aportacions dels membres de l'equip que coordina, redactors dels diferents apartats de la publicació de les quals en són especialistes. Va explicar la progressiva presa d'importància de les restitucions en 3D com a gran eina de divulgació, però també d'estudi tot destacant el caràcter divulgatiu i didàctic de la publicació. Josep M. Rovira ha estat

l'autor de les restitucions 3D i de tot el grafisme de l'obra.

Tot seguit intervingué Jaume Vellvehí en representació del Grup d'Història del Casal explicant la vinculació de l'entitat amb el projecte del Rovira que situà en l'aposta per les fórmules innovadores de difusió del patrimoni cultural que tradicionalment caracteritza al Grup d'Història. Va posar en valor el llibre destacant-ne la potència divulgativa i didàctica, basada en la imatge i en les aportacions dels especialistes de cada tema. Per la seva banda, Joan Francesc Clariana va intervenir parlant de l'aportació que junt amb Rosa Isabel Garí hi fa en el camp de l'arqueologia. Tot repassant a grans trets algunes de les troballes arqueològiques, va destacar la reconstrucció dels paviments d'alguna estança del castell medieval, amb cert luxe i caràcter palatí, que ha estat possible gràcies al grafisme 3D.

Finalment, l'acte el tancà el crític d'art Pere Pascual que remarcà la importància de les creacions i el disseny artístic 3D com a tendència actual de l'art. En aquest sentit, destacà el treball de Rovira que situà en aquesta presa de rellevància de la creació actual. Conclougué reiterant la importància del llibre com a eina didàctica d'interpretació del patrimoni per a un públic ampli però d'interès també per al més iniciat.

El llibre ha estat possible després d'una campanya Verkami que es va iniciar el passat juliol. Es tracta d'una obra coral que compta, a banda dels esmentats més amunt, amb l'historiador Antoni Llamas, l'arqueòloga Rosa Isabel Garí, membres del Grup d'Història del Casal, i del medievalista Enric Subinyà, del Centre d'Estudis Argentonins, i de Joan Carles

Alay, de la Societat Catalana d'Arqueologia. Nico Guanyabens, director del Museu arxiu de Santa Maria de Mataró ha estat l'autor del pròleg. Participació: 22 persones.

[4 desembre 2019] Presentació a Vilassar de Mar

El llibre es presentà el dimecres 4 de desembre a les set de la tarda a la Biblioteca Ernest Lluch de Vilassar de Mar. L'acte anà a càrrec d'Esther López i Martí (regidora de Cultura i Festes Populars), Josep Maria Rovira (coordinador), Jaume Vellvehí (president del GHCM), Joan Francesc Clariana (arqueòleg) i d'Enric Subiñà (historiador). L'aiguat que va caure aquell dia va contribuir decisivament a la poca participació. Es va valorar la possibilitat de suspendre l'activitat però finalment es desestimà. Participació: 5 persones.

[14 desembre 2019] Presentació a Cabriels

El dissabte 14 de desembre de 2019 es va presentar al Museu de Cabriels. L'acte va comptar amb les intervencions de Laura Bosch, Josep Maria Rovira, Jaume Vellvehí i Joan Francesc Clariana i amb l'assistència d'un nombrós públic. Participació: 32 persones

4 de febrer de 2018

Memòria de l'exili a Mataró

El diumenge 4 de febrer, es va celebrar a Mataró el Dia Nacional de l'Exili i la Deportació que va instituir el Govern de la Generalitat de Catalunya en memòria del pas de la frontera, el 5 de febrer de 1939, dels màxims representants de les institucions republicanes i desenes de milers de civils i soldats fidels a la República, camí de l'exili.

L'acte va consistir en una passejada pel

tram mataroní del Camí de l'Exili. Durant el recorregut, que començà en l'ermita de Sant Simó i conclogué davant el monument al Camí del Nord, es van anar fent diversos parlaments sobre mataronins exiliats, alguns deportats als camps nazis, que van anar a càrrec d'historiadors de diferents entitats. Als assistents se'ls lliurà un full explicatiu en què es recordaven els mataronins exiliats. La part més institucional de l'acte es celebrà davant el monument al Camí del Nord on es feren els parlaments institucionals i es digueren ell noms dels exiliats en un dels moments més emocionats que també acollí el parlament d'un exiliat turc resident a Mataró, com a mostra dels exilis d'avui. Finalment es dipositaren clavells en el monument.

L'acte va ser organitzat per l'Ajuntament de Mataró amb el suport del Grup d'Historiadors Jaume Compte, el Grup de Recerca de la Memòria Històrica i el Grup d'Història del Casal. Participació: 80 persones

17 de febrer de 2019

Dia Nacional de l'Exili i la Deportació a Mataró

El diumenge dia 17, es va commemorar per segon cop a Mataró el Dia Nacional de l'Exili i la Deportació.

Més d'un centenar llarg de persones van participar en el recorregut pel Camí de l'Exili que començà a l'Ermita de Sant Simó a les 11,30 del matí. Durant l'itinerari es va donar testimoni d'alguns mataronins que van haver d'exiliar-se o que van ser deportats als camps nazis. L'acte acabà amb un homenatge als exiliats en el monument Camí del Nord.

L'acte, organitzat per l'Ajuntament de

Mataró, compta amb la col·laboració de diverses entitats, entre les que s'hi compta el Grup d'Història del Casal. Participació: 120 persones

23 d'octubre de 2018

80 anys de les Brigades Internacionals a Mataró

El dimarts 23 d'octubre es va celebrar a Can Palauet, que va quedar petit, l'acte *No passaran!* amb motiu dels 80 anys de les Brigades Internacionals a Mataró, que van disposar d'un hospital en l'edifici de l'escola dels Salesians de la ciutat. L'acte, organitzat pel Grup de Recerca de la Memòria Històrica de Mataró, el Grup d'Historiadors Jaume Compte i el Grup d'Història del Casal, va consistir en una doble conferència a càrrec dels historiadors Josep Xaubet i Maria Salicrú-Maltas que foren acompanyats musicalment per Xavier Rodon (veu i guitarra). Durant els parlaments es van donar a conèixer els noms de bona part dels brigadistes, de nombroses nacionalitats, que no van poder superar les ferides i perderen la vida en l'hospital i foren enterrats al cementiri. La identificació ha estat fruit de les recerques dels dos historiadors i l'Ajuntament s'ha compromès a localitzar les famílies i comunicar-les que els seus familiars van morir a Mataró, on reposen, en lloc dels escenaris de la batalla de l'Ebre on generalment es pensaven.

Igualment es va parlar del personal civil de suport, del funcionament de l'hospital de sang i les històries que s'hi visqueren. Participació: 90 persones.

17 d'octubre 2019

Conferència Joan Peiró i la violència revolucionària

El dijous 17 d'octubre el Grup

d'Historiadors Jaume Compte, amb la col·laboració del Grup d'Història del Casal, va organitzar la conferència *Joan Peiró i la violència revolucionària*. La xerrada anà a càrrec de la historiadora Sònia Garangou, i d'Agustí Barrera, historiador i membre del Grup d'Historiadors Jaume Compte. La taula rodona va ser moderada per M. Teresa Diví, Dra. en Dret i membre del Grup d'Història del Casal. L'acte es celebrà a la sala d'actes de Can Palauet, a Mataró, a les set del vespre. Participació: 27 persones.

Novembre 2019

Cicle d'història sobre la Postguerra

Òmnium Mataró-Maresme dedica un cicle d'història a parlar de la postguerra. El cicle es va inaugurar el 20 de novembre i s'allargà fins al primer trimestre del 2020 amb conferències, exposicions, taules rodones i lectures de textos. El cicle compta amb la col·laboració del Grup de Recerca de la Memòria Històrica de Mataró, el Grup d'Història del Casal, Amical de Mauthausen i el Museu Arxiu de Santa Maria.

18 de febrer de 2019

Medalla de la Ciutat a Joan Peiró, a títol pòstum

El dilluns 18 de febrer en el Saló de Sessions de l'Ajuntament de Mataró es va celebrar l'acte oficial d'atorgament de la medalla de la ciutat, a títol pòstum, a Joan Peiró i Belis. L'acord de concessió va ser aprovat pel Consistori en el Ple de desembre passat a petició de la Comissió Ciutadana d'homenatge a Joan Peiró, creada el 2017 amb motiu del 75è aniversari del seu afusellament.

Durant l'acte, presidit per l'alcalde de Mataró, va intervenir la primera tinenta d'alcalde, Núria Moreno, que llegí l'acord

que reconeixia Joan Peiró. Tot seguit, intervingué Jaume Vellvehí, del Grup d'Història del Casal, com a portaveu de la Comissió Peiró i l'historiador Josep Puig-Pla va glossar la figura de Joan Peiró i Belis. A continuació, es va donar pas al moment central de l'acte amb el lliurament de la medalla i el pergamí acreditatiu que foren recollits pels nets de l'homenatjat, Núria Malagelada, que adreçà unes paraules d'agraïment, i Joan Solé. Participació 82 persones.

PROJECTES, JORNADES I COL·LOQUIS

9, 10 i 17 de novembre de 2018

11è Col·loqui Història a Debat: Mataró Història i Patrimoni

En aquesta ocasió el col·loqui es va emmarcar en la celebració de l'any europeu del patrimoni cultural.

[Divendres 9 de novembre 19,00 h]

Ponència inaugural. Ramon Reixach i Puig: *Alliberament feudal i naixement de l'autogovern local*

La ponència pren la desaparició del castell de Mataró, existència al marge del de Mata encara en qüestionada, com a exponent del pas del feudalisme al govern local d'una manera molt didàctica i amena. Participació: 18 persones.

[Dissabte 10 de novembre, 18.30 h]

Ponència. Joan Francesc Clariana i Roig: *Torre Llauder. Aproximació a la Terra Sigillata alt imperial.*

La ponència desenvolupa la recerca de la tesi doctoral i mostra i analitza una extraordinària col·lecció de ceràmiques amb un ventall de marques de terrisser i decoracions extraordinàri i poc conegut. Participació 19 persones.

[Dissabte 10 de novembre, 19.30 h]

Presentació. Josep M. Rovira: *El castell de Burriac.*

Vídeo documental amb reconstruccions 3D. El castell de Burriac com mai l'havíem vist. Participació 16 persones.

[Dissabte 17 de novembre, 19.00 h]

Col·loqui. Josep Puig-Pla, Jordi Solé Camardons i Jaume Vellvehí i Altimira: *Esteve Albert i Corp (1914-1995). Idees i pensament.*

Els tres ponents han estudiat la figura del dosriuenc i ens parlen de diferents facetes del seu pensament: el pensament polític i social, l'independentisme i l'activisme polític i cultural com a mitjà al servei de la lluita antifranquista i de recuperació nacional. Participació 32 persones.

[Dissabte 17 de novembre, 20.15 h]

Presentació del núm. 97 (2016-2018) de la revista *Felibrejada*, número monogràfic de l'onzè Col·loqui Història a Debat.

Edició de les actes (monogràfic de la revista *Felibrejada*). L'edició va anar a càrrec de la impremta Psicogràfics que també lliurà un punt de llibre amb la imatge del llibre i del Col·loqui. Se'n va fer una edició de 200 exemplars. Als assistents a la presentació se'ls va lliurar un exemplar. Participació 24 persones.

[Dissabte 17 de novembre, 21.00 h]

Sopar de clausura. Participació 14 persones.

5 de maig de 2018

XII Trobada d'Entitats de Recerca Local i Comarcal del Maresme

El dissabte 5 de maig se celebrà a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Dosrius la XII Trobada d'Entitats de Recerca Local i Comarcal del Maresme, organitzada pels centres d'estudis del Maresme, l'Arxiu

Comarcal del Maresme, l'Ajuntament de Dosrius, l'Institut Ramon Muntaner i la CCEPC.

En aquesta edició, la trobada gira al voltant de l'aigua com a recurs vital, social, cultural i econòmic al Maresme. S'inicià amb la ponència *L'aigua transversal al Maresme*, a càrrec de Joan Manel Riera, biòleg, educador i director de l'Escola de Natura del Corredor (ENC) i seguí amb la presentació de comunicacions relacionades amb els elements naturals, patrimonials i antròpics vinculats a l'aigua dolça al Maresme: fonts, basses i safareigs, pous i mines, molins, pous de glaç, infraestructures hidràuliques, rieres i torrents,... que han deixat petja a la comarca.

Es van presentar prop d'una trentena de comunicacions de temes vinculats d'una manera o altra a l'aigua i que abracen totes les èpoques, des del món romà al segle XX. El Grup d'Història del Casal n'hi presentà dues: *Notes sobre l'estudi dels mosaics de les termes romanes iluronenses de Can Xammar (Mataró)*, a càrrec de Joan Francesc Clariana i Roig i *Tordera, el riu al centre de la vida*, presentada per Joan Bou i Illa, Joan Bou i Pla i Jaume Vellvehí i Altimira.

27 d'abril de 2019

XIII Trobada d'Entitats de Recerca Local i Comarcal del Maresme

El dissabte 27 se celebrà a Cabriels la XIII Trobada d'Entitats de Recerca Local i Comarcal del Maresme sota l'epígraf *El patrimoni cultural immaterial: el batec de la gent del Maresme*, es presentaren vint comunicacions. A les 9,30 del matí s'inauguraren amb la Taula inaugural: a càrrec de Lluís Garcia Petit (Director general de l'Institut del Patrimoni Cultural

Immaterial de Catalunya), Montserrat Garrich (Comissària de l'any Capmany), Maria Àngels Travé (coordinadora de l'Inventari del Patrimoni Immaterial de la vegueria del Penedès) que fou moderada per Jordi Montlló. Tot seguit es donà pas a la lectura de les comunicacions presentades.

El Grup d'Història del Casal hi va participar amb una comunicació de Joan Francesc Clariana sobre un taller vidrier de Mataró

24 de novembre de 2018

XXXV Sessió d'Estudis Mataronins

En aquesta ocasió, dos membres del Grup d'Història del Casal van presentar comunicacions a la Sessió. Joan Francesc Clariana Roig va presentar el treball *Trobada d'una llàntia siciliana «a rosario» a la civitas d'Iluro/Alarona*, i una segona comunicació titulada *Ceràmica Sigillata provinent de la tercera fase d'excavació de l'estança soterrània romana de can Xammar (Mataró)*. Per la seva banda, Antoni Llamas i Mantero presentà l'estudi *El procés de fe contra el mataroní i veí de Tordera José Antonio Escolá per proposicions. 1791*.

23 de novembre de 2019

XXXVI Sessió d'Estudis Mataronins

En aquesta convocatòria, van presentar comunicacions a la Sessió dos membres del Grup d'Història del Casal. Antoni Llamas presentà el treball *Fra Bruno de San Vicente de Llavaneras. La inquisició. 1800*. Per la seva part, Joan Francesc Clariana va presentar *Peces inèdites en ceràmica estampada de sigillata africana D trobades a Iluro/Alarona*, i el treball *Materials de vidre mataroní trobats en les excavacions de la Plaça de Santa Maria de Mataró a l'any 2000*.

9 de febrer de 2019

Les II Jornades d'Estudis Locals Duos Rios

El dissabte 9 de febrer, se celebraren a Dosrius les Segones Jornades d'Estudis Locals *Duos Rios*, convocades per l'Arxiu Històric Municipal. Es presentaren fins a quinze comunicacions que abracen totes les èpoques de la història de Dosrius. Per part de membres del Grup d'Història del Casal, Jaume Vellvehí Altimira parlà d'*Esteve Albert: Josep-Sebastià Pons el referent homenatjat*, i Imma Bassols Fernández, membre del Grup d'Història del Casal, amb Daniel Daví Salvanyà i Robert Lleonart Casadevall parlaren de *El grup dolmènic de la Serra del Corredor*.

6 de juliol de 2019

Vint anys de les Jornades d'Història i Arqueologia

Medieval del Maresme

El dissabte 6 de juliol al Museu al Museu Arxiu de Vilassar de Dalt i en el marc de la presentació del tercer simposi *In marítima*, dedicat a l'Edat Mitjana, que se celebrarà el 2020, es van presentar les actes de l'anterior simposi, celebrat el 2018, amb el títol *Masos, masies i bordes: activitats agràries i elements patrimonials*.

L'acte també va tenir una part dedicada a parlar dels orígens d'aquesta trobada medievalista que es remunta al 1999 amb les primeres Jornades d'Història i Arqueologia Medieval del Maresme organitzades pel Grup d'Història del Casal, dedicades en aquella ocasió a l'arqueologia militar medieval. En aquest sentit va intervenir Jaume Vellvehí, president del Grup d'Història del Casal de Mataró que parlà de *20 anys de Jornades sobre el patrimoni medieval del Maresme (1999-2019)*. Les Jornades d'Història i Arqueologia Medieval del Maresme

celebrades són: I Jornades (1999): *L'arquitectura militar medieval*; II Jornades (2001): *L'organització de l'espai i models de poblament*; III Jornades (2004): *De Constantí a Carlemany. El pas de l'antiguitat tardana al món medieval*; IV Jornades (2007): *Els monestirs medievals* i V Jornades (2011): *L'arqueologia medieval al Maresme*.

HOMENATGES I RECONeixEMENTS

Tot l'any 2018

Homenatge a Pompeu Fabra

Amb motiu de la celebració del 150 aniversari del naixement del lingüista i gramàtic Pompeu Fabra, es va constituir a Mataró una Comissió ciutadana per a impulsar l'Any Fabra a la ciutat. La Comissió era formada per l'Agrupació Científica Excursionista, Cercle Catòlic, Club d'Opinió Jaume Llavina, Consorci Normalització Lingüística, Grup d'Història del Casal, Museu Arxiu de Santa Maria i Òmnium Cultural Maresme.

Es van preveure diverses activitats al llarg de l'any. El 26 de maig es pronuncià una conferència amb el títol *Commemoració i homenatge a Pompeu Fabra. 1968, porta d'entrada d'Òmnium Cultural a Mataró a càrrec de Francesc Masriera*. Aquest acte fou organitzat per la Comissió Any Pompeu Fabra de Mataró, amb la col·laboració del Club d'Opinió Jaume Llavina i Òmnium Maresme i va voler ser la presentació de la Comissió de l'Any Pompeu Fabra a Mataró.

Quan el 1968 es va commemorar centenari del naixement de Pompeu Fabra, Mataró va homenatjar Fabra amb un seguit d'actes: entre d'altres, un concurs d'ortografia catalana, una audició de sardanes, un acte a la Biblioteca i,

sobretot, la col·locació d'un monòlit, sufragat amb les aportacions econòmiques de diverses entitats de la ciutat, així com de molts ciutadans particulars. A l'acte va assistir-hi de la seva filla, Carola Fabra. L'èxit d'aquesta iniciativa de col·laboració ciutadana va fer que Òmnium Cultural es posés en contacte amb els organitzadors per tal de fundar una delegació local a Mataró. La Conferència se celebrà a la Sala d'actes de la Biblioteca Pompeu Fabra a les 6 de la tarda, que va quedar petita, i en acabar es va fer una ofrena floral davant el monòlit dedicat a la figura de l'insigne lingüista a la Plaça d'Occitània.

El Grup d'Història del Casal, com a entitat membre de la comissió va preveure algunes iniciatives per a recordar l'il·lustre lingüista, una d'elles fou la tertúlia radiofònica del programa El Racó a Mataró Ràdio que es dedicà a parlar de la vinculació de Fabra amb Mataró.

10 de novembre de 2018

Vespre Fabra. Mots i dolços dedicats al Mestre

El 10 de novembre a les 7 del vespre la comissió ciutadana va organitzar un espectacle original amb el títol *Vespre Fabra. Mots i dolços dedicats al Mestre*. Es tracta d'una lectura dramatitzada sobre Pompeu Fabra, a partir de records i evocacions del Mestre, i amb algunes de les seves declaracions, elaborat amb textos d'autors tan rellevants com Joan Coromines, J. V. Foix, Salvador Espriu, Josep Pla, Domènec Guansé, Artur Bladé, Joan Oliver, Antoni Comas, Julià Gual, Josep M. de Sagarra, Miquel Martí i Pol, Lluís Nicolau d'Olwer, Antoni Rovira i Virgili, Mila Segarra, Sempronio, Joan Alavedra, Francesc Pujols i Ferran Rahola.

L'acte es conclougué amb un tast de les

Postres Fabra, elaborades expressament per a l'ocasió pel reconegut pastisser mataroní Claudi Uñó, que seran presentades públicament, juntament amb una copa de cava oferta pel Celler Castellví.

La idea, la tria de textos i la posada en escena anà a càrrec d'Antoni Blanch, Anna Comas, Jordi Malé i M. Roser Trilla. I l'elenc d'actors i actrius que hi intervingueren era format per Juanjo Cardenal, Santi Clavell, Marta de Santos, Vicenç Gual, Gala Huertos, Xavier Manrique, Assumpta París, Neus Pinart i Set Simon. Participació: 220 persones

24 de juliol de 2018

Homenatge a Joan Peiró i Belis

Dimarts 24 de juliol de 1942, a les sis de la tarda, Joan Peiró i Belis fou assassinat a Paterna, a València, junt a set sindicalistes més, per un escamot d'execució franquista. Després de 76 anys, Mataró honora la seva memòria amb un monument dedicat també a tots els lluitadors per la llibertat assassinats pel franquisme. El monument, que sintetitza els grans referents que defineixen la seva figura (anarcosindicalisme, cooperativisme, treball,,), és obra de l'artista mataroní Martí Anson. A l'acte hi intervingueren Martí Anson, l'autor, Anna Huertos en representació de la Fundació Unió de Cooperadors promotora del projecte, el President de la Generalitat, José Montilla, l'alcalde de Mataró, David Bote i en nom de la família de Joan Peiró, la seva besneta Anna Roure. L'acte fou conduït per Jaume Vellvehí, del Grup d'Història del Casal, que intervingué com a representant de la Comissió Ciutadana d'Homenatge a Joan Peiró, impulsora del projecte i dels actes d'homenatge. Després dels parlaments

s'ha projectat el documental *Peiró 42*, un curtmetratge on s'exposen en primera persona els valors de l'anarcosindicalisme, el cooperativisme i la República.

A la tarda, coincidint amb l'hora que fou afusellat, es celebrà, al Cementiri de Mataró davant on reposen les seves restes des del 1989, un emotiu acte de reconeixement. Com ja s'havia fet en anteriors ocasions, després de la glossa que va llegir la historiadora Margarida Colomer, que enguany ha tingut un espai per a la figura de Mercè Olives, esposa de Joan Peiró, es recordà els set afusellats amb ell amb vuit salves. Tot seguit es van llegir fragments de textos de Joan Peiró amb la intenció d'il·lustrar les diferents vessants: el Peiró revolucionari, el Peiró sindicalista i el Peiró cooperativista. Finalitzà l'acte amb l'ofrena floral i la intervenció del Cor que es va crear expressament amb cantaires de diferents corals de Mataró per a l'espectacle *Peiró42*, estrenat l'any passat i que a l'octubre es reposà a Argentona i Barcelona. El cor va interpretar l'himne anarquista *Hijos del Pueblo* i es va tancar l'acte de manera solemne interpretant *A las Barricadas!*. Aquesta cançó -himne de l'anarcosindicalisme europeu- va ser la melodia anarcosindicalista més popular durant la guerra civil espanyola i que tantes vegades havia acompanyat Joan Peiró.

Participació: acte del cementiri 105 persones

Participació: acte d'inauguració del monument +200 persones

24 de juliol de 2019

Homenatge a Joan Peiró

A Joan Peiró, que el 1989 va ser declarat

Fill adoptiu de la Ciutat a títol pòstum per l'Ajuntament de Mataró, el 2019 li ha estat atorgada la Medalla de la Ciutat de Mataró.

En altres ocasions s'havien celebrat actes d'homenatge davant la seva tomba al Cementiri dels Caputxins de Mataró. En aquesta ocasió, a més, s'encengué el monument en record i memòria de Joan Peiró i Belis i altres lluitadors assassinats pel franquisme que fou inaugurat l'any passat, obra de l'artista Martí Anson. L'acte de l'encesa començà a tres quarts de 10 del vespre i comptà amb la participació del cantautor Pau Alabajos.

L'acte d'homenatge s'inicià a dos quarts de 6 de la tarda davant el nínxol de la família Peiró-Olives (porta principal, mà dreta, dins la Secció Nova que comença després dels panteons. Nínxol núm.270.) L'homenatge va tenir també una part dedicada a recordar a la seva filla Guillermina Peiró i Olives (1924-2019) i comptà amb la participació musical de Carlos Delgado. Abans de la cloenda es realitzà l'ofrena floral oberta a entitats, organitzacions i persones que vulgueren participar-hi a títol individual

Al vespre, es celebrà al Pati del Cafè Nou de Mataró l'acte de l'encesa del monument inaugurat l'any passat en record de Peiró i tots els lluitadors assassinats pel franquisme. A més de Martí Anson, autor del monument, i de Rubén Bracero, autor del treball *Joan Peiró: un sindicalista per al futur* que va guanyar el Premi Thos i Codina de treballs de Recerca de Batxillerat, també hi va participar el cantautor Pau Alabajos, que interpretà la seva cançó *Fosses del silenci*, que completà l'acte amb dues peces més

PREMI TERCENCI THOS I CODINA

4 de maig de 2018

14è Premi Terenci Thos i Codina de treballs de recerca de batxillerat

Una visita virtual de la vil·la romana de Torre Llauder en 3D guanyà el XIVè Premi Thos de batxillerat i s'atorgà un accèssit a un treball sobre l'Escola Montessori a Canet.

En l'edició, els tres treballs finalistes que optaven al Premi Terenci Thos i Codina de Treballs de Recerca de Batxillerat (curs 2016-2017) eren:

Repercussió i importància de l'Escola Montessori a Canet de Mar; Josep Puig i Cadafalch, 60 anys sense el mataroní més il·lustre i polifacètic i, finalment, el treball titulat Visita virtual a la vil·la romana de Torre Llauder (Mataró).

El premi s'atorgà al treball *Visita virtual a la vil·la romana de Torre Llauder (Mataró). Recreació en 3D d'una casa romana benestant del segle II dC.* de Martí Garcia Zamora de l'Escola Pia Santa Anna de Mataró i la tutora del treball és la professora Núria Alberch Roca.

El jurat també va acordar per unanimitat atorgar un accèssit al treball *Repercussió i importància de l'Escola Montessori a Canet*, de Júlia Guerrero i Illa de Institut Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar i la tutora del treball és la professora Júlia García Barrero.

L'acte de veredictes i lliurament se celebrà en la sala d'actes de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró, en motiu de la seva festa patronal, Sant Raimon de Penyafort. El premi el convoca l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró juntament amb el

Grup d'Història del Casal de Mataró des de fa quinze anys.

17 de maig de 2019

15è Premi Terenci Thos i Codina de treballs de recerca de batxillerat

El premi convocat per l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró juntament amb el Grup d'Història del Casal de Mataró i la participació en la dotació de la família Cobo, descendent de Terenci Thos i Codina, arriba enguany a la quinzena edició.

El XVè Premi Terenci Thos i Codina de Treballs de Recerca de Batxillerat (curs 2017-2018) es va lliurar el divendres 17 de maig en el marc de la festivitat de Sant Raimon de Peñafort, diada patronal del col·legi d'advocats mataoní. En l'edició d'enguany, els cinc treballs finalistes que hi optaven eren:

Premi literari Helena Jubany "la flama del seu record"; Llavors no era dolça com ara és la vida. Dona: jornada 24 hores; Torró d'autor, l'art que es menja; Les escoles dels nostres avis: Diario general de classe i, finalment, Joan Peiró: un sindicalista per al futur.

El jurat, format per Antoni Llamas Mantero, professor del Col·legi Maristes Valldemia; la Sra. Maria Àngels Jubany, professora de l'Institut d'Ensenyament Secundari Thos i Codina; la Sra. Mercè Colomer, en representació d'Òmnium Maresme, el Sr. Jaume Vellvehí, en representació del Grup d'Història del Casal i com a secretari del Jurat; i el Sr. Julio Naveira, degà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró i president del Jurat va atorgar el premi al treball *Joan Peiró: un sindicalista per al futur* de Rubén Bracero de l'Institut Damià Campeny de Mataró essent el tutor del

treball el professor Juan Ortiz Olmedo.

El jurat també va acordar per unanimitat atorgar un accèssit al treball *Llavors no era dolça com ara és la vida. Dona: jornada 24 hores*, de Maria Sánchez de Institut Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar essent la tutora del treball la professora Neus Vergés.

L'acte de veredictes i lliurament es va celebrar en la sala d'actes de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró, amb motiu de la seva festa patronal, Sant Raimon de Penyafort. El premi està dotat amb 750 €. Excepcionalment pot concedir-se un accèssit de 250 €, com ha succeït enguany.

ALTRES ACTIVITATS

11 de setembre de 2018 i 2019

Ofrena floral en motiu de l'Onze de Setembre. Diada Nacional

Com cada any, el Grup d'Història del Casal vam adherir-nos a l'ofrena floral conjunta convocada per Òmnium Maresme al monòlit d'homenatge a Rafael Casanova i als defensors de les llibertats de Catalunya. Igualment ens vam adherir al manifest unitari que s'hi llegeix.

23 de desembre de 2018 i 2019

Diada Puig i Cadafalch

Com cada any es va celebrar, la tradicional diada Puig i Cadafalch. El Parc Central de Mataró va acollir l'acte de record i homenatge a l'insigne arquitecte mataroní. L'acte va començar amb el parlament d'Esteve Mach, president de l'Associació d'Amics de Josep Puig i Cadafalch, i va continuar amb les ofrenes florals de les entitats de Mataró i Argentona.

TERTÚLIA EL RACÓ (MATARÓ RÀDIO)

L'equip del programa el formen Núria Gómez, Sandra Cabrespina, Jaume Vellvehí i Maria Asmarat i Oriol Agramunt com a col·laboradors.

Mataró Ràdio els dijous de 21:05 a 22:00 (89.3 fm o a la carta www.ghcmataro.org)

31 programes emesos el 2018

Núm. programa / Data d'emissió / Títol / Convidat

398 (11-1-2018) *La Fira de Santa Llúcia, pessebres i Nadal*. Montlló, Jordi

399 (18-1-2018) *Patrimoni i arquitectòic i arqueològic de Cabrera de Mar*. Rovira, Josep M.

400 (25-1-2018) *400 programes de la tertúlia d'El Racó*. Equip del programa

401 (8-2-2018) *El carrer de Barcelona*. González, Pilar

402 (15-2-2018) *El Centre d'Estudis d'Arqueologia i Història de Mataró* Bassols, Imma – Lleonart, Robert.

403 (22-2-2018) *El poeta mataroní Joan Pujol i la seva obra*. Miralles, Eulàlia

404 (8-3-2018) *Dones i cinema*. Vives, Judith

405 (15-3-2018) *Don Juan Luís, mossèn Biscúter*. Berrocal, José Antonio – Ribelo, Júlio

406 (5-4-2018) *L'ofici d'advocat*. Verdager, Ramon

407 (19-4-2018) *"Records de la Guerra contats als meus fills", memòries de Mercè Busquets*. Colomer i Busquets, Josep

408 (26-4-2018) *Pompeu Fabra i Mataró*. Comas, Anna

409 (3-5-2018) *Pere Pubill Calaf, Peret*. Marí, Ricard

410 (10-5-2018) *Els guanyadors del Premi Terenci Thos de batxillerat 2018*. Garcia, Martí – Guerrero, Júlia

411 (24-5-2018) *El patrimoni medieval de Cabrera de Mar* Graupera, Joaquim

412 (7-6-2018) *L'Arxiu Comarcal del Maresme*. Serrano, Alexis

413 (14-6-2018) *L'Institut Miquel Biada*. Prat, Fàtima

414 (21-6-2018) *El mestre d'aixa, un ofici d'abans*. Alcaide, Sergi – Rodríguez, Francesc – Mas, Xavier

415 (28-6-2018) *150 anys de la parròquia de Sant Josep de Mataró*. Comellas, Joan

416 (5-7-2018) *El simpòsium In maritima*. Graupera, J– Serrano, A.

417 (12-7-2018) *Megàlits al Maresme i al Vallès*. Font, Oriol – Lleonart, Robert

418 (19-7-2018) *No n'hi ha prou!*, de Dani Àlvarez. Àlvarez, Dani.

419 (13-9-2018) *De Mataró a Guardamar del Segura*. Mompó, Rafael

420 (20-9-2018) *El llibre Les milícies antifeixistes de Catalunya*. Berger, Gonzalo

421 (27-9-2018) *El llibre sobre els rellotges de sol de Cabriels*. Bosch, Laura – Pilis, Pilió – Montlló, Jordi

422 (20-9-2018) *40 anys dels Fulls del Museu arxiu de Santa Maria de Mataró*. Guanyabens, Nico – Castlà, J. – Tió, P.

423 (11-10-2018) *El cementiri de Sinera*. Verdaguer, Ramon

424 (18-10-2018) *L'Associació LGTBI de Mataró*. Pérez, Heidi

425 (8-11-2018) *L'onze Col·loqui Història a Debat*. Clariana, Joan – Vellvehí, Jaume

426 (15-11-2018) *Una jornada dedicada a Ramon Llull*. Cuadrada, Coral

427 (22-11-2018) *Violència i conflicte des de la prehistòria fins als nostres dies, cicle de conferències* Lleonart, Robert

428 (13-12-2018) *L'associació patrimoni històric i natural d'Hostalric*. Garcia, Paco – Busquets, Jaume

32 programes emesos el 2019

Núm. programa / Data d'emissió / Títol / Convidat

429 (10-1-2019) *Les rieres del vers. Un viatge a través de la poesia del Maresme*. Queralt Morros i Baró.

430 (17-1-2019) *L'exili republicà: Joan Peiró i Belis (en record de Guillermina Peiró)*. Josep Puig Pla i Guillermina Peiró.

430b (24-1-2019) *L'explotació de l'aigua de Dosrius al segle XIX*. Josep Ramis i Nieto.

431 (31-1-2019) *Les rogatives per aigua a la Mataró de finals del segle XVIII*. Héctor López.

432 (14-2-2019) *El llibre Camí Ral. De l'Hotel Suís a l'Havana* Pilar Gonzalez-Agàpito.

433 (28-2-2019) *El llegat cinematogràfic d'Enric Fité i Sala Encarnació Soler i Alomà*.

434 (7-3-2019) *Dia Internacional de la Dona – Lola Anglada* Núria Rius Vernet.

435 (14-3-2019) *Halar: cuina gitana a Catalunya*. Ricard Mari.

436 (21-3-2019) *Chapeau! De Casas a Picasso, Balenciaga i Pertegaz*. Josep Casamartina i Rosa Martin.

437 (28-3-2019) *Recordant l'historiador Josep M. Roqué*. Xavier Roqué i Joaquim Graupera.

438 (4-4-2019) *Esteve Albert i Josep Sebastià Pons*. Jaume Vellvehí.

439 (11-4-2019) *La conservació del patrimoni*. David Mallorquí.

440 (25-4-2019) *Novetats de Sant Jordi – Trobada de Centres d'Estudis*. Jordi Montlló i Jordi Solé.

441 (25-4-2019) *Records de les dones del tèxtil. Treballadores del Masnou a la postguerra*. Marta Tabaras Bosch.

442 (9-5-2019) *El tramvia de Mataró*. Juan Antonio González.

443 (16-5-2019) *Manufacturas Cañamás*

SA, "La tortuga" (1950-1980). Maria A. Jubany, Neus Alsina i Meritxell Dominich.

444 (23-5-2019) *Guanyadors del XV Premi Thos de batxillerat*. Maria Sánchez i Rubén Bracero.

445 (6-6-2019) *L'Associació Cultural Vidre Bufat, de Mataró*. Marcel Estrems i Mercè Calpe.

446 (13-6-2019) *La producció de vidre a Mataró. Els forns de vidre: de l'època romana al segle XVIII*. Joan Francesc Clariana.

447 (20-6-2019) *El Forn del vidre. Cooperatives de Mataró*. Víctor Ligos.

448 (27-6-2019) *L'edició Verkami del llibre del Castell de Burriac*. Josep M. Rovira, Joan Francesc Clariana i Enric Subiñà.

449 (4-7-2019) *L'ofici de picapedrer*. Xavier Jubany i Salvador Jubany Calle

450 (11-7-2019) *Simposi in maritima*. Joaquim Graupera, Alexis Serrano i Jaume Vellvehí.

451 (18-7-2019) *Les Santes 2019. Festa Major de Mataró*. Boris Ruiz.

452 (12-9-2019) *La DO Alella*. Joaquim Batlle.

453 (26-9-2019) *300 anys de la documentació del flabiol a Mataró*. Tertúlia amb Rafael Mitjans.

454 (3-10-2019) *600 anys de la municipalitat de Mataró Vilassar i Argenton*. Joaquim Graupera.

455 (17-10-2019) *Llibre: La plaça Gran i els seus entorns*. Pilar Gonzalez.

456 (24-10-2019) *Aules Sènior de Mataró*. Nati Dorda.

457 (7-11-2019) *El Centre d'Estudis Lluís Domènech i Montaner*. Carles Saiz.

458 (14-11-2019) *Joan Peiró i la violència revolucionària*. Josep Xaubet i Agustí Barrera.

459 (21-11-2019) *L'ofici d'aparadorista*. Salvador Lluís.

460 (19-12-2019) *375 anys de l'Hospital de Mataró*. Alexis Serrano.

ASSEMBLEA EXTRAORDINÀRIA

27 de maig de 2019

Assemblea anual de l'entitat i eleccions a la junta

El dilluns 27 de maig se celebrà la convocatòria de l'Assemblea Ordinària del Grup d'Història del Casal juntament amb la de l'Extraordinària amb motiu de l'elecció de la segona meitat de la Junta (president i dues vocalies).

D'altra banda, durant l'assemblea es lliurà el carnet de membre del Grup d'Història, recentment renovat a través de l'IRMU i que ofereix interessants avantatges culturals.

En no presentar-se cap candidatura, foren renovats en el seu càrrec els membres sortints excepte la vocalia quarta que segueix vacant.

Junta de l'entitat

President: Jaume Vellvehí Altimira

Vice-presidenta: Núria Gómez Borrell

Secretari: Toni Llamas Mantero

Tresorera: Eva M. Llovet

Vocal 1 (Defensa patrimoni): Joan

Francesc Clariana

Vocal 2 (Noves tecnologies): Eva M.

Llovet

Vocal 3 (Comunicació): Maria Salicrú-

Maltas

Coordinació de l'equip El Racó (Mataró

Radio): N. Gómez Borrell

Representant en el Consell Municipal del

Patrimoni: J. F. Clariana i Imma Bassols

(suplent)

